

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ "УНІВЕРСУМ"**

**Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 05 » 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси підприємства

для студентів

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
освітньої програми **Фінанси і кредит**
освітньо-кваліфікаційного рівня **молодший спеціаліст**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136534
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 3100/21

Сид
(підпис)

« 05 » 01 (співвідношення) 2021

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу "Універсум" Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 23 » грудня 2020 р. № 5

Голова циклової комісії О. Головчанська Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Робочу програму перевірено
« 05 » 01 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	нормативна
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси підприємства» формування у студентів базових компетентностей з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси підприємства» є: вивчення сутності й функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування; організації фінансів підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану підприємства.

Предмет: організація фінансово-економічних відносини суб'єктів господарювання України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- володіння понятійно-категорійним апаратом дисципліни;
- розуміння закономірностей розвитку підприємств різних організаційно-правових форм;
- здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з фінансово-господарської діяльності підприємства;
- вміння планувати джерела формування і використання фінансових ресурсів;
- вміння визначати та оцінювати потребу в оборотних коштах за допомогою різних методів нормування;
- вміння визначати порядок створення фінансових ресурсів підприємств та можливих напрямів її використання;
- вміння визначати фінансові результати діяльності підприємства;
- здатність самостійно аналізувати показники оцінки фінансового стану підприємства;
- вміння оцінювати стан, проблеми та перспективи розвитку фінансової діяльності підприємства.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- знає зміст фінансової роботи та завдання фінансових підрозділів підприємства;
- обирає раціональні форми розрахунково-кредитних операцій;
- об'єктивно оцінює фінансову ситуацію, аналізувати показники фінансового стану підприємства;
- розраховує потреби в грошових коштах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності;
- здійснює планування і оперативний контроль надходжень виручки від реалізації продукції;
- управляє прибутком і рентабельністю, здійснює контроль за розподілом і використанням прибутку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств</i>							
Тема 1. Основи фінансів підприємств	6	2	2				7
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	7	2	1				
Тема 3. Формування власного капіталу підприємства	6	2	1				9
Тема 4. Доходи і витрати підприємства	6	2					
Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства	7	2		2			
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 1	34	10	4	2	0	0	16
<i>Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств</i>							
Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства	6	2	2				7
Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві	8	2		2			
Тема 8. Кредитування підприємств	8	2		2			7
Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	8	2		2			
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 2	32	8	2	6	0	0	14
<i>Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства</i>							
Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства	8	2		2			12
Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	7	2	1				
Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств	7	2	1				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 3	24	6	2	2	0	0	12
Разом	90*	24	8	10	0	0	42

* з урахуванням модульних контрольних робіт (6 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Функції фінансів підприємств як внутрішня властивість і форма вияву їхньої сутності.

Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи та способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Поділ коштів підприємства на власні, позичені й залучені.

Основні принципи організації фінансів підприємств за ринкових умов.

Форми власності, галузеві та організаційні фактори, що визначають особливості фінансів підприємств у різних сферах і структурах економіки.

Сутність фінансової діяльності підприємств. Напрямки фінансової роботи. Сутність фінансового механізму підприємств, його складові (фінансові методи, фінансові важелі, правове, нормативне та інформаційне забезпечення). Інформаційна основа фінансової діяльності та нормативна база (правове регулювання) фінансової діяльності підприємств.

Ключові слова: фінанси підприємства, фінансова діяльність, фінансові ресурси, фінансова робота, нормативне регулювання фінансової діяльності підприємства.

Література: [1; 2; 4; 9].

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Способи і форми розрахунків.

Види рахунків, що відкриваються підприємствам в установах банку.

Порядок відкриття в банку поточних рахунків у національній, іноземній валюті та інших рахунків. Напрями використання коштів з поточних рахунків.

Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками.

Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Клірингові розрахунки. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг підприємствам. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві і сфери їх застосування.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Ключові слова: готівкові розрахунки, безготівкові розрахунки, платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, вексель, чек, розрахунково-платіжна дисципліна.

Література: [1; 2; 4; 6; 9].

Тема 3. Формування власного капіталу підприємства

Поняття і класифікація власного капіталу підприємства. Функції власного капіталу. Складові власного капіталу. Загальні умови формування статутного капіталу. Особливості формування статутного капіталу державного підприємства. Особливості формування статутних капіталів акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості створення та формування статутного капіталу приватного підприємства.

Додатковий капітал, його види і особливості формування. Резервний капітал та особливості його формування. Неоплачений і вилучений капітал, особливості їх формування.

Ключові слова: власний капітал, статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, неоплачений капітал, вилучений капітал..

Література: [1; 2; 4; 6].

Тема 4. Доходи і витрати підприємства

Економічна характеристика грошових потоків підприємств та їх класифікація. Формування доходів від операційної діяльності. Виручка від реалізації продукції, робіт, послуг. Чистий дохід від реалізації та його формування. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності. Доходи від надзвичайної діяльності.

Зміст та класифікація витрат підприємства. Планування витрат на обсяг продукції, що реалізується. Аналіз собівартості продукції за статтями калькуляції та витрат на виробництво. Вплив мотиваційних факторів на рівень витрат підприємства. Функції управління витратами підприємства. Система «директ-костинг».

Ключові слова: дохід від реалізації, чистий дохід, дохід від інвестиційної діяльності, дохід від фінансової діяльності, витрати, собівартість реалізованої готової продукції, управління витратами, система «директ-костинг».

Література: [1; 2; 4; 6].

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Валовий прибуток. Фактори, що впливають на формування валового прибутку. Формування собівартості реалізованої продукції та її вплив на прибуток. Встановлення цін на продукцію і формування прибутку. Визначення прибутку від операційної та звичайної діяльності підприємства до оподаткування і після нього.

Критичний обсяг виробництва продукції («точка беззбитковості»), графічний та аналітичний методи знаходження. Зміна критичного обсягу виробництва продукції під впливом окремих чинників.

Методи розрахунку прибутку. Прогнозування і планування прибутку підприємства.

Чистий прибуток підприємства, його розподіл і використання, фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку.

Рентабельність продукції як відносний показник ефективності роботи підприємства. Порядок визначення прибутковості підприємства.

Ключові слова: фінансовий результат, прибуток, збиток, ефективність роботи підприємства, рентабельність, прибутковість.

Література: [1; 2; 4; 6].

Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств

Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства

Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Плата за ресурси. Непрямі податки та особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Акцизний збір. Об'єкти оподаткування. Податок на додану вартість. Прямі податки. Податок на нерухомість підприємства.

Обов'язкові відрахування підприємств на цільові державні фонди та їх вплив на фінансово-господарську діяльність.

Місцеві податки і збори. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Організація спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

Документальна перевірка як форма контролю Державної податкової адміністрації за станом розрахунків підприємств з бюджетом. Порядок відображення в актах документальних перевірок аналізу фінансово-господарської діяльності платників податку на прибуток.

Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Ключові слова: податок, збір, обов'язковий платіж, прямі податки, непрямі податки, податок на прибуток підприємства, спрощена система оподаткування.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємствах

Суть оборотних активів, основи їх організації. Склад і структура оборотних активів, їх значення в забезпеченні кругообігу коштів підприємства.

Методи визначення потреб в оборотних коштах. Метод прямого обчислення потреби в оборотних коштах і сфери його застосування-Поняття норм і нормативів оборотних коштів. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах.

Структура джерел формування оборотних коштів підприємства. Показники ефективності використання оборотних коштів.

Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів; оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва; скорочення тривалості виробничого циклу; поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення виробництва; прискорення реалізації виробленої продукції. Проблеми нестачі оборотних коштів і поповнення їх обсягів до нормативного рівня за умов кризової економічної ситуації на підприємстві.

Ключові слова: оборотні засоби, оборотні активи, потреба в оборотних коштах, нормування оборотних коштів, ефективність використання оборотних коштів.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 8. Кредитування підприємств

Необхідність та сутність кредитування підприємств. Кругообіг коштів підприємств та необхідність залучення кредитів. Принципи та види забезпеченості кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Кредитна лінія. Контокорентний кредит.

Суть та форми кредитування підприємств банківськими установами. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Кредитний процес. Методика оцінки платоспроможності позичальника. Порядок нарахування відсотків за депозитними та кредитними операціями. Порядок погашення банківського кредиту підприємством.

Особливості кредитування окремих видів позичок. Обліковий кредит та кредитування під заставу векселів. Іпотечний кредит. Факторинг. Небанківське кредитування підприємств.

Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств.

Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Ключові слова: кредит, позика, кредитний процес, позичальник, кредитор, плата за користування кредитом, застава.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Сутність основних засобів як матеріальних цінностей. Основні засоби виробничого та невиробничого характеру. Оцінка та відтворення основних засобів.

Знос і амортизація основних засобів. Методи амортизації основних засобів.

Показники стану та ефективності використання основних засобів: забезпечення підприємства основними засобами; стан основних засобів; ефективність використання основних засобів.

Капітальні вкладення, їх сутність, склад та джерела фінансування.

Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.

Ключові слова: засоби праці, капітальні вкладення, основні засоби, нематеріальні активи, знос, амортизація, методи розрахунку амортизації, фінансування витрат на відновлення основних засобів.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства

Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану.

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення та структури. Оцінка складу майна за такими показниками: основні кошти і довгострокові вкладення, оборотні кошти (матеріальні оборотні кошти, гроші та короткострокові цінні папери). Оцінка ліквідності оборотних активів підприємства, оцінка їхньої ефективності.

Платоспроможність підприємства як показник фінансового стану.

Суть платоспроможності та її оцінка за даними балансу. Показники платоспроможності підприємства.

Суть фінансової стійкості підприємства. Система показників фінансової стійкості підприємства та її значення.

Оцінка рентабельності роботи підприємства. Вплив рентабельної роботи підприємства на його фінансовий стан. Оцінка рентабельності продукції. Оцінка рентабельності виробничих фондів. Оцінка рентабельності власних коштів. Оцінка рентабельності довгострокових фінансових вкладень. Оцінка фінансового результату діяльності підприємства. Оцінка факторів, що впливають на прибуток.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, майновий стан підприємства, платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність.

Література: [1-3; 5; 7; 8].

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Зміст і структура фінансового плану підприємства. Розрахунок доходів, визначення доходу від реалізації продукції, робіт та послуг. Розрахунок надходжень від фінансової та інвестиційної діяльності. Визначення потреби в довгострокових кредитах, у залученні коштів з інших зовнішніх джерел.

Планування витрат на виробництво й реалізацію продукції, відрахувань у цільові фонди, витрат на розширення, реконструкцію та технічне переоснащення виробництва.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Зміст оперативного фінансування плану надходження коштів і проведення платежів, його призначення, порядок складання і контроль за виконанням.

Бізнес-план, його структура та призначення.

Ключові слова: фінансове планування, фінансовий план, оперативний фінансовий план, складання фінансового плану, бізнес-план.

Література: [1; 2; 4; 6; 9; 10].

Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Економічна сутність фінансової санації підприємства та порядок її проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Менеджмент фінансової санації підприємства. Випадки, коли приймається рішення про фінансову санацію підприємств.

План санації. Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, що перебуває в кризі. Аналіз причин кризи та сильних і слабких місць на підприємстві. Ситуація підприємства на ринках факторів виробництва та збуту готової продукції.

Фінансові джерела санації підприємств. Форми фінансової санації. Внутрішні джерела фінансової санації. Санація балансу. Зменшення статутного фонду підприємства.

Санація із залученням коштів власників підприємства. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Державна фінансова підтримка санації підприємств.

Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

Ключові слова: фінансова санація, фінансова криза, джерела санації, санація балансу, банкрутство, банкрут, види банкрутства.

Література: [1-3; 5; 7; 8].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 12-бальною шкалою.

Початковий рівень навчальних досягнень

1 бал - студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями; може відтворити 2-3 події; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш ніж 20% від загальної кількості тестів.

2 бали - студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями. Виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні; може усно відтворити кілька термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так – ні"; частково визначає послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі події та явища без зв'язку між ними; виконує 20% від загальної кількості тестів.

3 бали - студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становить незначну частину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами; відсутні сформовані уміння і навички; виконує 30% від загальної кількості тестів.

Середній рівень навчальних досягнень

4 бали - студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; має початковий рівень знань; описує події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45% від загальної кількості тестів.

5 балів - студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні категорії; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді схему; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55% від загальної кількості тестів.

6 балів - студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки; виправляти допущені помилки; самостійно дає більшість визначень,

самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події та явища і робить певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; користується додатковими джерелами; виконує 65% від загальної кількості тестів.

Достатній рівень навчальних досягнень

7 балів - студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних суджень; правильно відтворює логіку подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність організації, наводить власні приклади на підтвердження висловленої думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами інформації; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75% від загальної кількості тестів.

8 балів - студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події; формулює і чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80% від загальної кількості тестів.

9 балів - студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує явища та поняття; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці економіко-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультації з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85% від загальної кількості тестів.

Високий рівень навчальних досягнень

10 балів - студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; має глибокі та повні знання подій, явищ; може визначити тенденції та протиріччя суспільних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях, відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативу; виконує 95% від

загальної кількості тестів.

11 балів - студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує отримані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію; вільно оперує термінологією; вирішує проблемні завдання; виконує 100% від загальної кількості тестів.

12 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання; має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо організаційних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Виконання самостійної роботи опрацювання питань та написання рефератів за відповідною темою.

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Організація фінансової роботи підприємства.
2. Зміст та завдання управління фінансами підприємства.
3. Господарський механізм та його складові елементи

Теми рефератів:

2. Система управління фінансами на підприємстві.
3. Державне регулювання формуванням ресурсів підприємства.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Розрахунково-платіжна дисципліна.
2. Наслідки порушення платіжної дисципліни та способи її зміцнення.

Теми рефератів:

1. Організація грошово-готівкових розрахунків на підприємстві.
2. Вексельний обіг. Міжнародна та вітчизняна практика.

3. Порядок пред'явлення претензій та застосування санкцій.

Тема 3. Формування власного капіталу підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Особливості формування пайового капіталу.
2. Неоплачений та вилучений капітал, особливості їх формування і функціонування.

Теми рефератів:

1. Особливості формування статутного капіталу різних організаційно-правових форм.
2. Законодавчо-нормативне забезпечення формування статутного капіталу.

Тема 4. Доходи і витрати підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дохід від участі в капіталі.
2. Фінансові та інші доходи.
3. Витрати підприємств, їх характеристика та склад. Операційні та інші операційні витрати.

Теми рефератів:

1. Особливості формування доходів підприємств різних галузей економіки.
2. Калькулювання витрат виробництва.
3. Особливості калькулювання витрат різних галузей економіки.

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Економічна суть рентабельності. Показники рентабельності.
2. Економічні фактори, що впливають на розмір прибутку.

Теми рефератів:

1. Роль і місце прибутку в економіці підприємства.
2. Особливості розподілу прибутку між державою та суб'єктами господарювання.

Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств

Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Історія розвитку податків.
2. Особливості оподаткування підприємств різних форм власності.
3. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Теми рефератів:

1. Організація спрощеної системи оподаткування, звітності суб'єктів малого підприємництва.
2. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Тема 7. Оборотні кошти та їх організація на підприємствах

Питання для самостійного опрацювання:

1. Нормування оборотних коштів. Визначення потреби в оборотних коштах.

2. Визначення наявності та ефективності використання оборотних коштів.

Теми рефератів:

1. Резерви та наслідки зменшення запасів матеріальних ресурсів.

2. Контроль за використанням оборотних коштів.

3. Факторингові послуги підприємствам. Вимоги до проведення та сфера застосування.

Тема 8. Кредитування підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Методика оцінки платоспроможності позичальника.

2. Порядок нарахування відсотків за депозитними та кредитними операціями.

3. Особливості кредитування окремих видів позичок.

4. Обліковий кредит та кредитування під заставу векселів.

Теми рефератів:

1. Небанківське кредитування підприємств.

2. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Питання для самостійного опрацювання:

1. Капітальні вкладення, їх сутність, склад та джерела фінансування.

2. Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень.

Теми рефератів:

1. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів.

2. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.

Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства

Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Оцінка фінансової стійкості підприємства.

2. Оцінка ділової активності підприємства.

3. Методика оцінки кредитоспроможності підприємства.

Теми рефератів:

1. Бухгалтерський баланс – основне джерело для оцінки фінансового стану підприємства.

2. Джерела формування капіталу підприємства.

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Питання для самостійного опрацювання:

1. Механізм розрахунку доходів та видатків підприємства.

2. Планування руху грошових коштів.

3. Бюджетування та контролінг в системі оперативного фінансового планування на підприємстві.

Теми рефератів:

1. Балансовий метод фінансового планування.
2. Програмно-цільовий метод фінансового планування.
3. Нормативний метод фінансового планування.

Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Фінансові джерела санації підприємств.
2. Форми фінансової санації.
3. Санація із залученням коштів власників підприємства.

Теми рефератів:

1. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.
2. Державна фінансова підтримка санації підприємств.
3. Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за 12-бальною шкалою.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- письмова розгорнута відповідь на поставлене питання.
- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як залік. Виставляється за результатами виконання студентами програми курсу.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Фінанси підприємства»
Разом: 90 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 10 год.,
самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Модулі	Назва модуля	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств	Тема 1. Основи фінансів підприємств	Тема 1. Основи фінансів підприємств		Модульна контрольна робота 1
		Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств		
		Тема 3. Формування власного капіталу підприємства	Тема 3. Формування власного капіталу підприємства		
		Тема 4. Доходи і витрати підприємства			
		Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства		Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства	
Змістовий модуль II	Фінансовий механізм діяльності підприємств	Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства	Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства		Модульна контрольна робота 2
		Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві		Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві	
		Тема 8. Кредитування підприємств		Тема 8. Кредитування підприємств	
		Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів		Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	
Змістовий модуль III	Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства	Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства		Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства	Модульна контрольна робота 3
		Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	Тема 11. Фінансове планування на підприємствах		
		Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств		

8. Рекомендована література

Базова література

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Григорук А. А. Фінанси та фінанси підприємств у схемах та таблицях : навч. посіб. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль : [б. в.], 2015. 287 с.
3. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств : підруч. К. : Центр учбової літератури, 2017. 504 с.
4. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. К. : Кондор, 2010. 193 с.

Додаткова література

5. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Міністерство освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Центр учбової літератури, 2010. 351 с.
6. Говорушко Т. А. Управління фінансовою санацією підприємства : підруч. К. : Центр учбової літератури, 2013. 400 с.
7. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посіб. Міністерство освіти і науки України, Київський економічний інститут менеджменту. К. : КНІГ, 2009. 270 с.
8. Нестерова С. В. Фінансовий менеджмент : практикум : навч. посіб. МДУ. К. : Кондор, 2018. 267 с.
9. Петленко Ю. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. К. : Кондор, 2007. 295 с.
10. Стасюк Г. А. Фінанси підприємств : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2010. 477 с.
11. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. К. : Каравела, 2003. 432 с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавство України. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міністерство фінансів України : [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/>.
3. Державна податкова служба України. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>
4. Фінанси України : Науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : <http://finukr.org.ua/>.
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. - [Електронний ресурс]. – Офіційний WEB-портал. - Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.